

Spis treści

Dialogiczny wstęp – zaproszenie do dialogu	7
--	---

Rozdział I

O spotkaniach między niebem a ziemią. Transcendentny wymiar dialogu	13
1.1. Rzeczywistość znaków	13
1.2. Znaki (objawienie) jako zagadywanie Boga do człowieka. Bóg szukający człowieka do relacji Ja–Ty	15
1.3. Izrael jako znak w historii	22
1.3.1. Izrael jako wzór dla innych ludów – bycie narodem świętym. Problem naśladowania Boga	28
1.3.2. Ci, którzy Boga słyszą i słuchają. Prawdziwi i fałszywi prorocy i ich wpływ na dzieje Izraela	39
1.3.2.1. Jaka zatem jest różnica pomiędzy fałszywym a prawdziwym prorokiem?	42
1.4. Izrael jako znak Bożej obecności i władzy dla narodów (zasada teopolityczna). Dziwny Bóg Izraela?	47
1.4.1. Co to znaczy być człowiekiem Bożego zaufania? Mojżesz typem Bożego przywódcy	51
1.4.2. Wywołany do dialogu po imieniu – Bóg objawiający się Mojżeszowi w krzaku gorejącym	57
1.4.3. Świętowanie relacji z Bogiem jako święty szabat. Relacyjny Bóg. „Oblubieńczy paradygmat” dialogu	65
1.4.3.1. Szabat jako znak przymierza	70
1.4.4. Exodus Izraela jako znak uniwersalnej prawdy o ludzkiej wędrówce	74
1.5. Biblia jako Słowo Boga – zagadnięcie do człowieka. Biblia hebrajska i biblijny humanizm	78
1.5.1. Dziwność Biblii i jej objawienia z punktu widzenia współczesnego człowieka	84

Rozdział II

Zarys antropologii dialogicznej Martina Bubera	95
2.1. Przełamywanie samotności człowieka – „dwójnia” jako antidotum na monologiczne nastawienie filozofii	95
2.2. Mistycyzm a duch człowieka. Wątki chasydzkie antropologii M. Bubera	101
2.2.1. Religijna koncepcja terapii – chasydzka droga pobożności.....	104
2.2.2. Niebezpieczeństwo mistycyzmu jako kwietyzmu	121
2.3. Co ma wspólnego spotkanie człowieka z Bogiem ze spotkaniem człowiek–człowiek? Absolutny fundament wszystkich dialogów	123
2.4. Człowiek jako byt duchowy	127
2.4.1. Dwoistość bytu – dwoistość postaw. Pradystans oraz samotność człowieka a relacja	128
2.4.2. Kultura a sfera duchowa	133
2.4.3. Dwa „bieguny” człowieczeństwa w perspektywie dwóch fundamentalnych odniesień – Ja–Ty i Ja–Ono. Ludzkie dzieje jako „odyseja” relacji: w drodze do człowieczeństwa – od samoistoty do osoby	135
2.4.3.1. Terapia dialogiczna	139
2.4.3.2. Fenomen Napoleona. Samoistota a demoniczność	147

Rozdział III

Spotkania i dialogi w przestrzeni międzyludzkiej. Człowiek z człowiekiem ...	150
3.1. Dialog sferą słowa. Słowa nośnikami Ducha	150
3.2. Spotkanie a dialog	154
3.3. W żywole rozmowy	169
3.3.1. Ontologiczny status rozmowy. Dwa style bycia oraz ich pochodne – dwa rodzaje rozmów: rozmowa prawdziwa i pozorowana	169
3.3.2. Rozmowa w przestrzeni prawdy i dobra	171
3.3.2.1. Dobro między ludźmi. Dobra rozmowa niosąca dobro	176
3.3.3. Problem zła w wymiarze metafizycznym i jego wpływ na sferę ludzką. Zło w przestrzeni dialogicznej, między ludźmi	177
3.3.4. Odpowiedzialność jako odpowiedź	186
3.3.4.1. Godność a odpowiedzialność	196

3.3.4.2. Odpowiedzialność jako służba względem stworzenia	198
3.3.4.3. Przykłady godności jako wiarygodności – cadyk, nauczyciel i pisarz. W służbie ducha	201
3.3.5. Dwie rozmowy Martina Bubera – wielka alternatywa: Bóg filozofów czy żywy Bóg relacji?	204
3.3.5.1. Różnica: Dwa rodzaje Ja w religii i filozofii. Która z tych dziedzin rozwija człowieka „zupełnego”?	210
3.3.6. Rozmowa nie jedno ma imię (próba typologii dialogów)	222
3.3.6.1. Rozmowa ratująca życie	223
3.3.6.2. Milczący dialog	231
3.3.6.3. Dialogi religijne	236
3.3.6.4. Rozmowy zakochanych. O możliwości dialogu i jego negacji w żywiole <i>erosa</i> (<i>eros</i> uwięziony, czyli o „niebezpieczeństwie” anty-dialogiczności rozmów miłosnych)	250
Na zakończenie	255
Bibliografia	261